

 teatre lliure

© Ros Ribas

VICKY PEÑA CANTA KURT WEILL

al llarg del kurt

de **Damià Barbany i Vicky Peña**

piano **Jordi Camell**

Teatre Lliure: Montjuïc - Espai Lliure. 1, 8, 15 i 22 d'octubre

VICKY PEÑA CANTA KURT WEILL

al llarg del kurt

Vicky Peña veu / **Jordi Camell** piano

---

text	Damià Barbany
traducció de les cançons	Vicky Peña, Feliu Formosa i Nancho Novo
vestuari i atrezzo	Antonio Belart
il·luminació	Carles Lucena
so	Orestes Gas

---

producció delegada **Ves Quina Cosa S.L.**

---

i els equips del **Teatre Lliure**

---

producció **La Perla Lila S.L.**,

---

durada de l'espectacle: **1h. 15' sense pausa**

Kurt Weill va néixer a Dessau (Alemanya) l'any 1900 i va morir a Nova York el 1950.

La seva contribució a la música del segle xx és molt abundant i variada, però és coneguda sobretot a través de les seves composicions per al teatre i molt especialment per les seves col·laboracions amb el gran dramaturg Bertolt Brecht: *L'Ópera de tres rals*, *Ascensió i caiguda de la ciutat de Mahagonny*, *Happy End*, *El set pecats capitals...*

Però també de la seva època francesa i americana ens n'han quedat melodies extraordinàries.

Tot i ser concebudes per als rutilants escenaris de Broadway, podem distingir en les seves darreres cançons la nota dolorosa de l'exili, la inextingible curiositat.

Al llarg del Kurt, és un petit esbós personal i artístic d'aquest compositor compromès amb l'art del seu temps, i alhora un apunt sobre la convulsa època que li va tocar viure: la primera meitat del segle xx.

vicky peña

© Ros Ribas

programa de cançons

(amb possibilitat d'alguns canvis d'ordre)

- 1 *¿Qué le mandó el soldado a su mujer?* Lletra de Bertolt Brecht, versió de Nancho Novo.
- 2 *Bilbao*. Lletra de Bertolt Brecht, versió de Vicky Peña.
- 3 *Nanna's Lied*. Lletra de Bertolt Brecht, versió de Vicky Peña.
- 4 *Alabama Song*. Lletra de Bertolt Brecht.
- 5 *Die Moritat von Mackie Messer*. Lletra de Bertolt Brecht.
- 6 *La cançó dels mariners*. Lletra de Bertolt Brecht, versió de Vicky Peña.
- 7 *Balada de la tirania sexual*. Lletra de Bertolt Brecht, versió de Feliu Formosa.
- 8 *Jenny dels pirates*. Lletra de Bertolt Brecht, versió de Feliu Formosa.
- 9 *Je ne t'aime pas*. Lletra de Maurice Magre.
- 10 *Al jaç que t'has fet*. Lletra de Bertolt Brecht, versió de Feliu Formosa.
- 11 *Youkali Tango*. Lletra de Peter Fernay.
- 12 *Speak Low*. Lletra d'Ogden Nash.
- 13 *The saga of Jenny*. Lletra d'Ira Gershwin.
- 14 *September Song*. Lletra de Maxwell Anderson.

kurt weill

(Dessau, 1900 - Nova York, 1950)

Compositor alemany d'origen jueu nacionalitzat als Estats Units. És conegut principalment per les seves obres per al teatre. De família jueva, és fill d'un cantant. Compon les seves primeres peces entre els 12 i els 20 anys, com el cicle de cançons *Ofrabs Lieder* sobre textos de lehuda Halevi traduïts a l'alemany, un quartet de corda i una *suite* per a orquestra. Format a Dessau amb Albert Bing, estudia a la Hochschule für Musik de Berlín. Més endavant segueix cursos amb Ferruccio Busoni i compon la seva primera simfonia. A partir del 1925 Kurt Weill, Paul Hindemith i Ernst Krenek ja són considerats els compositors joves de més talent. Les seves primeres obres de maduresa, pensades per a les sales de concert i influïdes per l'estil de Gustav Mahler, Arnold Schönberg i Igor Stravinski (com ara el *Quartet de Corda*, op.8 o el *Concert per a violí i orquestra de vent*, op.12). El 1926, mostra d'un interès creixent per la música escènica, debuta a Dresde amb *Der Protagonist*, la seva primera òpera. La seva música assoleix finalment una gran popularitat entre el gran públic de finals dels anys 20 i principis dels 30, especialment pel que fa a les seves cançons. La seva activitat reformadora de l'escena musical i la col·laboració amb dramaturgs contemporanis es guanya l'admiració de compositors com Alban Berg, Alexander von Zemlinski, Darius Milhaud i Igor Stravinski, i també algunes crítiques d'Arnold Schönberg i d'Anton Webern.

El 1924 coneix l'actriu Lotte Lenya, amb qui es casarà dues vegades: el 1926 i el 1937. Lenya, fervent impulsora de la música del seu marit, desplegarà un cop mort una gran activitat per tal de difondre la seva obra, sobretot amb la creació de la Kurt Weill Foundation.

La primera col·laboració amb el dramaturg Bertolt Brecht data del 1927, amb la creació del poema musical *Mahagonny (Ein Songspiel)*. La seva estrena ve marcada per l'escàndol que va organitzar en contra el partit nacional-socialista. Weill i Brecht, tot i estar assenyalats pels nazis, emprenen com a reacció la composició de l'òpera sencera *Aufstieg und Fall der Stadt Mahagonny (Ascensió i caiguda de la ciutat de Mahagonny)*, que s'estrena el 1930 a Liepzig. L'any següent estrenen *Man ist Man (Un home és un home)*, i la seva col·laboració més coneguda és *L'òpera de tres rals*, basada en una comèdia de John Gay, *The Beggar's Opera*, també amb llibret de Brecht, que inclou una de les seves cançons més cèlebres, *Die Moritat von Mackier Messer (La cobla de Mack Navalla)*. La seva relació professional, però, s'interromp l'any 31 a causa de les creixents restriccions que imposa Brecht al paper de la música en el seu teatre polític.

Després de diverses pressions del partit nazi que impedeixen el desenvolupament de les seves últimes produccions, Weill deixa Alemanya l'any 1933 i es divorcia de Lote Lenya. Exiliat a París, torna a treballar amb Brecht al ballet *Die sieben Todsünden (Els*

set pecats capitals), amb la companyia de George Balanchine, i escriu nombroses cançons per a cabaret. El 1934 acaba la *Simfonia núm. 2*, la seva darrera obra purament orquestral, estrenada a Amsterdam i Nova York per Bruno Walter. El 1935, després d'estrenar a Londres *A Kingdom for a Cow*, la versió anglesa de l'opereta *Der Kuhhandel (El vaquer)* es retroba amb Lenya, s'exilia als Estats Units i fa un tall radical amb el seu passat alemany que el portarà a obtenir la nacionalitat nord-americana el 1943.

Als Estat Units col·labora d'entrada amb Max Reinhard en *The Eternal Road*, la proposta que el porta inicialment fins a Amèrica però que no s'estrenarà fins el 1938. Tot i que la major part de les obres americanes de Weill es consideren inferiors a les de la seva etapa alemanya, els seus treballs per a Broadway inclouen un bon nombre d'espectacles famosos que estan considerat com la llavor del nou musical nord-americà. N'és un exemple *Lady in the Dark*, amb textos d'Ira Gershwin, que es va estrenar el 1937 i va arribar a les 777 representacions. També treballa amb escriptors com Maxwell Anderson amb *September Song*, i fins i tot compon la banda sonora de la pel·lícula *You and Me* de Fritz Lang, el 1938. La seva capacitat innovadora abasta també l'òpera nord-americana amb un notable èxit comercial, com és en el cas de *Johnny Johnson*, una versió de la peça de Jaroslav Hasek *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války (Les aventures del Bon Soldat Svejk)* del 1937, o d'*Street Scene*, basada en una peça teatral d'Elmer Rice, el 1947.

Durant els anys 40 Weill viu a New City i la seva activitat professional transcorre entre Nova York i Hollywood. *One Touch of Venus*, (1943), *Love Life* (1948) i *Lost in the Stars* (1949) marquen una empremta clara en els seus successors en la composició musical, com ara Stephen Sondheim, que serà el primer en superar, el 1970, l'èxit de l'obra de Weill en un escenari. Weill treballa també durant els anys de la segona Guerra Mundial en composicions en favor de l'activitat aliada. Col·labora també amb composicions per a desfilades jueves i sionistes, fa els arranjaments de l'Himne Nacional d'Israel. En aquest sentit, signarà també el musical *A Flag is Born*, del 1946, una peça amb textos de Ben Hetch i dirigida per Luther Adler que reclama el naixement d'una pàtria jueva en territori palestí (on participa un jove anomenat Marlon Brando). L'èxit de la peça va precedir, efectivament, la creació de l'estat d'Israel dos anys després. El 1945 col·labora amb Ira Gershwin al film *Where We Go from Here?* El 1948 estrena una òpera-folk pròpia, *Down to the Valley*, que obté un gran ressò arreu del país. El 1950 mor a Nova York d'un atac de cor poc després del seu aniversari, i deixa inacabada una versió de *Huckleberry Finn*, la novel·la de Mark Twain.

selecció d'obres de kurt weill

1920 *Sonata per a violoncel i piano.*

1921 *Simfonia No. 1 per a orquestra.*

1923 *Quartet de corda op. 8.*

Quodlibet. Suite per a orquestra sobre la pantomima *Zaubernacht*, op. 9.

Frauentanz: sieben Gedichte des Mittelalters per a soprano, flauta, viola, clarinet, trompa i fagot, op. 10.

1924 *Concert per a violí i orquestra de vent*, op. 12.

1926 *Der Protagonist*, op.15. Òpera en un acte, llibret de Georg Kaiser.

1927 *Der Neue Orpheus.* Cantata per a soprano, violí i orquestra op.16 amb llibret d'Yvan Goll.

Royal Palace op.17. Òpera en un acte, llibret d'Yvan Goll.

Der Zar lässt sich photographieren op.21. Òpera en un acte, llibret de Georg Kaiser.

Mahagonny (Ein Songspiel) amb llibret de Bertolt Brecht. Deutsches Kammermusikfest.

1928 *Berlin im Licht Song.* Marxa per a banda de música o veu i piano.

Die Dreigroschenoper, amb llibret de Bertolt Brecht. Theater am Schiffbauerdamm.

Kleine Dreigroschenmusik (Petita música sobre *L'òpera de tres rals*), Suite per a banda de música.

Zu Potsdam unter den Eichen per a cor a cappella o veu i piano, amb text de Bertolt Brecht.

1929 *Das Berliner Requiem.* Cantata per a tres veus masculines i banda de música, amb text de Bertolt Brecht. Frankfurt Radio.

Der Lindberghflug (primera versió). Cantata per a solistes, cor i orquestra. Música de Weill i Paul Hindemith sobre text de Bertolt Brecht

Happy End amb Elisabeth Hauptmann i Bertolt Brecht - Nominació als Premis Tony per la partitura original. Theater am Schiffbauerdamm.

Der Lindberghflug (segona versió). Cantata per a tenor, baríton, baixos, cor i orquestra, amb text de Bertolt Brecht. Staatsoper am Platz der Republik.

1930 *Aufstieg und Fall der Stadt Mahagonny*, amb llibret de Bertolt Brecht. Neues Theater Leipzig.

Der Jasager un der Neinsager amb llibret Elisabeth Hauptmann i Bertolt Brecht. Zentralinstitut für Erziehung und Unterricht.

1931 *Man ist Man*, amb text de Bertolt Brecht. Berlin Staatstheater.

1932 *Die Bürgschaft*, amb llibret de Caspar Neher. Städtische Oper.

1933 *Die sieben Todsünden, Ballet chanté* per a veus i orquestra, amb llibret de Bertolt Brecht. Théâtre des Champs Élysées.

1934 *Marie Galante* per a veus i petita orquestra, amb llibret de Jacques Deval.

Simfonia No. 2 per a orquestra

1935 *Der Kuhhandel*, amb llibret de Robert Vambéry. Tonhalle Düsseldorf. S'estrena a Londres refeta en anglès sota el títol *My Kigdom for a Cow*.

1936 *Johnny Johnson*, amb llibret de Paul Green. 44th St. Theater.

1938 *The Eternal Road*, amb llibret de Desmond Carter, sobre el text alemany de Franz Werfel dirigida per Max Reinhardt. Manhattan Opera House. *You and Me*, de Fritz Lang.

Knickerbocker Holiday, amb llibret de Maxwell Anderson.

Railroads on Parade, amb llibret de Edward Hungerford. Desfilada.

1940 *Ballad of Magna Carta*. Cantata per a narrador i baixos, cor i orquestra, amb llibret de Maxwell Anderson.

1941 *Lady in the Dark*, amb llibret de Moss Hart i Ira Gershwin. Alvin Theater.

Fun to be Free. Desfilada.

1942 *And what was sent to the Soldier's Wife? (Und was bekam des Soldaten Weib?)*. Cançó per a veu i piano amb lletra de Bertolt Brecht.

Walt Withman Songs.

Mine Eyes Have Seen the Glory. Cançó patriòtica arranjada per Weill per a narrador, cor, i orquestra.

1943 *One Touch of Venus*, amb llibret d'Ogden Nash. Imperial Theatre.

1945 *The Firebrand of Florence*, amb llibret d'Ira Gershwin. Alvin Theatre.

Down in the Valley.

1946 *A Flag is Born*, amb llibret de Ben Hecht. Alvin Theater.

1947 *Hatikvah*. Arranjament de l'Himne Nacional d'Israel.

Four Walt Whitman Songs per a veu i orquestra o piano.

Street Scene amb llibret d'Elmer Rice i Langston Hughes. Premi Tony a la partitura original.

1948 *Love Life*, amb llibret d'Alan Jay Lerner. 46th. St. Theatre.

1949 *Lost in the Stars*, amb llibret de Maxwell Anderson. Music Box Theatre.

1950 *Huckleberry Finn*, amb llibret de Maxwell Anderson. Inacabada. 92nd St. Y, New York.

més informació

Kurt Weill Foundation www.kwf.org

vicky peña

Va néixer a Barcelona en una família d'actors i la seva experiència professional s'inicia l'any 1974 amb *El criat de dos amos*, de Carlo Goldoni, amb direcció d'Esteve Polls. La seva dilatada carrera comprèn tots els àmbits de la interpretació: teatre de text i musical, cinema, televisió i doblatge.

En el camp del teatre ha treballat a les ordres de directors com l'esmentat Esteve Polls, Mario Gas, Jorge Lavelli, Josep Antón Codina, Ricard Salvat, Lluís Pasqual, Antonio Simón, Helder Costa, Pierre Romans o Konrad Zschiedrich, interpretant papers protagonistes a *Las bodas del hojalatero*, de John M. Synge; *Enrique IV*, de Luigi Pirandello; *Doña Rosita la soltera*, de Federico García-Lorca; *Urfaust*, de Johann W. Goethe; *L'òpera de tres rals i Madre Coraje y sus hijos*, de Bertolt Brecht; *La balada de Calamity Jane*, de Maria do Ceu Guerra i Helder Costa; *Dancing!*, a partir de la pel·lícula *Le Bal*; *Les tres germanes* i *L'hort dels cirerers* d'Anton P. Txèkhov; *El temps i els Conway*, de J. B. Priestley; *Golfos de Roma*, de Stephen Sondheim & Sheve Love; *Othello*, de William Shakespeare; *Sweeney Todd*, de Stephen Sondheim i Hugh Wheeler; *Guys and Dolls*, de Frank Loesser, Joe Swerling i Abe Burrows; *La reina de bellesa de Leenane*, de Martin Mc Donagh; *A Little Night Music*, de Stephen Sondheim i Hugh Wheeler; *Mare Coratge i els seus fills*, de Bertolt Brecht; *Edipo XXI*, sobre els textos de Sòfocles, Eurípides, Èsquil i Jean Genet; *Electra*, de José Sanchis Sinisterra sobre el text de Sòfocles, i *Orestíada*, d'Èsquil.

En cinema, ha intervingut entre d'altres a les pel·lícules *L'orgia*, de Francesc Bellmunt; *Dragon Rapide*, de Jaime Camino; *Werther*, de Pilar Miró; *La casa de Bernarda Alba*, de Mario Camus; *El placer de matar*, de Félix Rotaeta; *Diario de invierno*, de Francisco Regueiro; *Luces y sombras*, de Jaime Camino; *El largo invierno*, de Jaime Camino; *Entre rojas*, d'Azucena Hernández; *La buena vida*, de David Trueba; *Secretos del corazón*, de Montxo Armendáriz; *El pianista*, de Mario Gas; *Smoking Room*, de Roger Gual i Julio Wallowitz; *Piedras*, de Ramón Salazar o *Las voces de la noche*, de Salvador García Ruiz.

Ha obtingut nombrosos premis per les seves interpretacions en cinema i en teatre, entre els quals cal destacar els premis María Guerrero, Margarida Xirgu, Maria Vila, Premi de la Crítica de Barcelona, Premi de l'Associació d'Actors i Directors de Catalunya, Premio de la Unión de Actores, i dos premis MAX.

jordi camell

El pianista Jordi Camell (Llorenç del Penedès, 1959) s'ha anat confirmant com un dels valors més sòlids entre els intèrprets catalans de la seva generació, amb actuacions per tot Catalunya i també per Espanya, França, Alemanya, Suïssa i en una gira per Mèxic que va obtenir un gran èxit de públic i crítica.

Format amb Carme Flexas a Tarragona, Miquel Farré a Barcelona i Maria Curcio a Londres, ha treballat també amb Josep Colom i ha rebut els consells d'Alícia de Larrocha. Guardonat en diferents concursos, el 1984 va obtenir el Diplôme Supérieur d'Exécution com a *Premier Nommé* a l'École Normale de Musique de París.

Jordi Camell no ha deixat mai de banda la música de càmera, col·laborant regularment amb diversos artistes i també amb formacions com ara el grup Barcelona 216, Solistes d'Ibercàmera i la Orquestra de Cambra del Teatre Lliure amb concerts per tot Europa i el nord d'Àfrica.

El 1992 es va presentar dins la temporada d'Ibercàmera de Barcelona amb un recital de piano que va merèixer el reconeixement unànim de la crítica. Al 1994 va debutar com a solista al Palau de la Música Catalana de Barcelona dins de la temporada de la OBC, amb el concert d'Isaac Albéniz dirigit per Bernhard Güeller. També ha actuat com a solista amb l'Orquestra Simfònica del Vallès, amb la Filharmònica de Cambra de Barcelona, amb l'Orquestra Simfònica Empordà – Llenguadoc - Roselló, amb l'Orquestra Ciudad de Granada, en el cicle *Concerts Simfònics al Palau*, etc., interpretant concerts per a piano i orquestra de C. Schumann, W. A. Mozart, D. Xostakovitx, F. Poulenc, G. Gershwin, J. Brahms, etc. Ha estat dirigit, entre d'altres, per Salvador Brotons, Ernest Martínez-Izquierdo i Josep Pons.

El seu repertori s'estén des del barroc fins a la música actual, sense deixar de banda col·laboracions en altres camps. Amb l'actriu Vicky Peña va produir i interpretar un espectacle musicoteatral, *Música per als contes de la vella Dama*, que va ser dut de gira. L'any 2002 va participar a l'estrena de *Preludis*, de Gelabert-Azzopardi Companyia de Dansa, presentat al Hebbel Theater de Berlín i al Teatre Lliure de Barcelona, on acompanyava al piano Cesc Gelabert en un solo amb preludis de J.S. Bach, F. Chopin, G. Debussy, F. Mompou i C. Santos. Aquest espectacle també va fer gira per Espanya i Europa.

Entre els seus CD editats destaquen el de l'obra per a piano de Robert Gerhard i diverses *Goyescas* de Granados (Ed. Moraleda, 1994), el de les *Sonates per a clarinet i piano* de L. Bernstein, S. Brotons i Poulenc, entre d'altres obres, amb el clarinetista Josep Fuster (Anacrusi, 1999) i el darrer de publicat amb obres de R. Viñes, F. Poulenc i els *Quadres per a una exposició* de M. Mussorgski (Ed. Discmedi, 2000). Jordi Camell és professor de piano al Conservatori Professional de Sabadell i a l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC).

la crítica ha dit:

"...una nit deliciosa, un regal."

"...el gaudi del públic estava garantit per la generosa actitud de la intèrpret i pel desplegament dels seus recursos com a actriu."

"...impecable, fins i tot corprenedor en alguns temes."

Diari de Girona

"Meravella de les meravelles... una imparable capacitat de seducció."

"Vicky Peña és un prodigi de sensibilitat."

"Vicky Peña és una actriu que canta. Una actriu monumental que interpreta els batecs de cada cançó."

La Vanguardia

"El caliu melòdic de la seva veu té sempre alguna cosa de revelació."

"Vicky Peña s'implica en la melodia i en els textos, i els transmet amb delicada ironia i amb sentit poètic."

"Em fascina Vicky Peña."

El Mundo

M3sica cr3tica

Noche m3gica de evocaci3n musical

'De Mahagonny a Youkali, un viaje con Kurt Weill'

Int3rpretes: Vicky Pe3a (voz), Jordi Carmell (piano).

Teatro Jos3 Tamayo - 21 de septiembre - mala entrada

BONIFACIO VALDIVIA. Granada

El segundo espect3culo de la temporada en el Teatro Jos3 Tamayo nos dej3 una sensaci3n parad3jica. Por un lado, el gusto ego3sta y morboso de haber disfrutado casi en solitario de una espl3ndida y evocadora funci3n musical y por otro la lamentaci3n de que inexplicablemente esta ciudad quedara ajena a lo que Vicky Pe3a y Jordi Carmell le ofrecian.

De su mano recorrimos un paseo musical en el que, de forma sutil y precisa, acudieron a nosotros todos los tonos y sensaciones de aquel periodo de entreguerras mundiales del siglo XX, est3ticamente tan alejado de nuestros tiempos, pero en el fondo tan feroz y convulso como el de ahora. Pocas veces la m3sica y la palabra unidas en la canci3n alcanzan en un escenario tal capacidad de evocaci3n para los sentidos y la memoria.

El camino lo fue marcando un texto sencillamente recitado o le3do por Vicky Pe3a que, con sobriedad y buena dosis de iron3a, repasa la vida del compositor Kurt Weill en un rendido homenaje de admiraci3n. Puntualmente ese recitativo se va interrumpiendo para dar paso a diecise3s canciones, la mayor parte con letra de Bertold Brecht y m3sica de Weill, que retratan la 3poca con el poder de la suge-

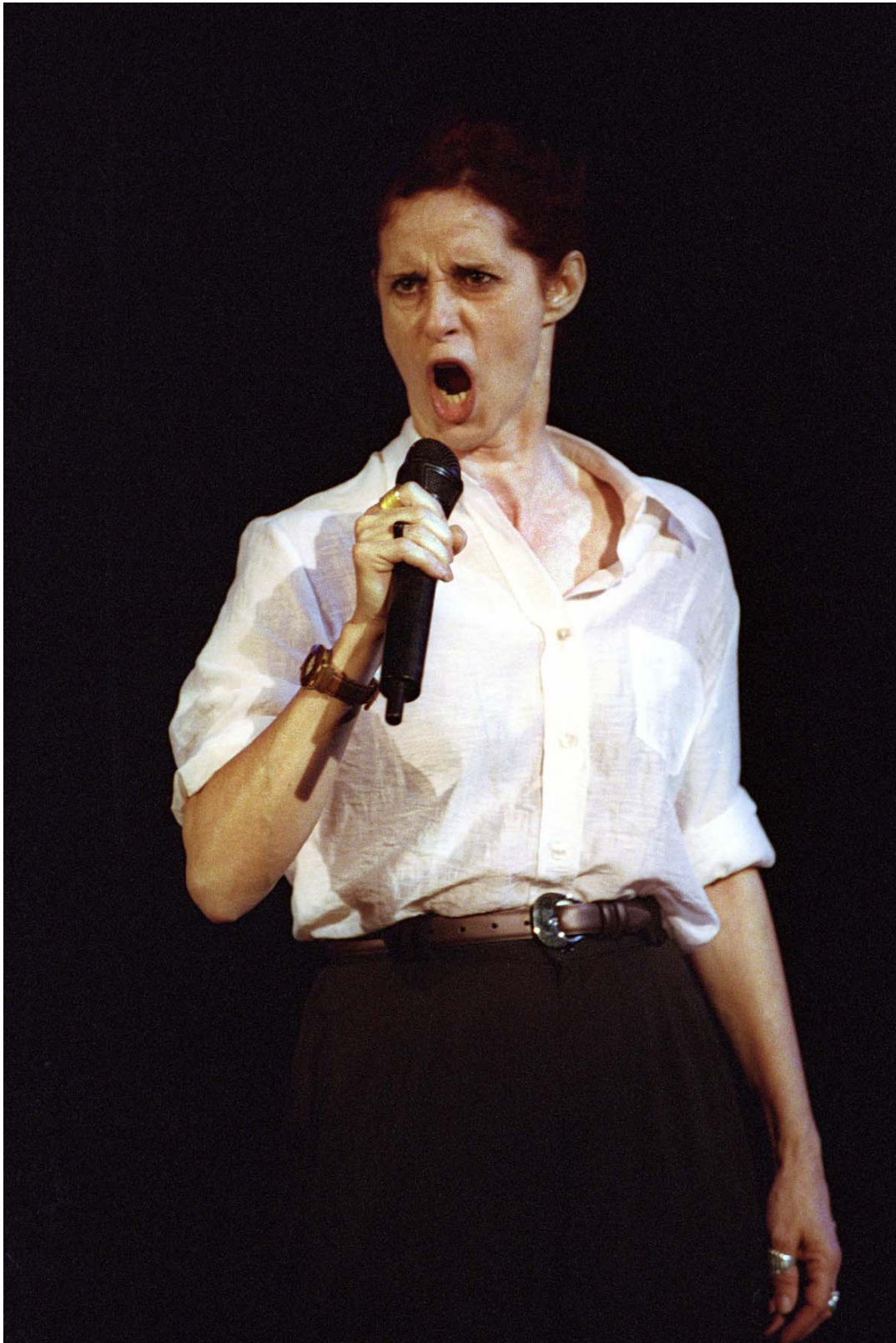

Vicky Pe3a. • L. O.

rencia que un relato hist3rico es incapaz de contener.

Sin duda si ese efecto se produce es por la capacidad excepcional de esta actriz para alcanzar todos los tonos y registros, desde el alegato sarc3stico hasta la dulzura del amor, con una interpretaci3n medida, perfectamente contenida en la gestulaci3n, pero entregada y rotunda en la voz de las melod3as.

Pulcra, limpia y emocionante sinfon3a de un ser s3lo en el escenario que recoge el reducido 3nimo de la sala y lo pasea por aquella vieja Europa entre el carrusel de sus principales lenguas. ¡Qu3 plenos de sentido surgen de la boca de Vicky Pe3a el alem3n, el franc3s, el ingl3s, el catal3n o el espa3ol! ¡Qu3 bien suenan! Y las notas de Weill en el piano de Jordi Carmell, al lado, como la luz, discretos, como si s3lo acompa3aran, en una sabia ejecuci3n sin alardes sonoros, sobre la que repar3bamos una y otra vez con la conciencia de lo imprescindible, 3sa que como el jueves en el teatro s3lo nos alcanza en soledad.

© Ros Ribas